

Udržitelný rozvoj

Motto:

*Nemám iluze, že to budu já, kdo změní svět.
Nicméně vycházím z imperativu, že každý z nás
je povinen počínat si tak, jako kdyby byl schopen zlepšit celý svět.*

Václav Havel

Vyrobilo CEA Sluňákov © 2012, Horka nad Moravou (www.slunakov.cz, tel. 585378345).

Tato publikace byla vydána v rámci projektu E-DUR, který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.

1. vydání

Autoři:

Mgr. Pavlína Vrbová (Lanovka ...ano či ne, Sport, Zvuk nebo hluk?, Putovní výstava)
Mgr. Zdenka Štefanidesová (Den s médii, Putovní výstava)
Bc. Veronika Ambrozyová (Mohu to ovlivnit?, Jak šije můj krejčí, www.objednej-to.cz)
Bc. Tereza Hypiusová (Tak trochu jiné cestování, Facebook aneb vliv sociálních sítí)
Bc. Jana Malinová (Rozsvítíme další lampu?, Svět v jídelníčku, www.objednej-to.cz,
Putovní výstava)

Obálka, výtvarné náměty a ilustrace:

Mgr. Zdenka Štefanidesová

Recenze:

Doc. PhDr. Lubor Kysučan, Ph.D.

Jazyková korektura:

Doc. PhDr. Lubor Kysučan, Ph.D.

Fotografie:

Mgr. Zdena Adamu, Pavol Fronk, Bc. Tereza Hypiusová, Mgr. Světlana Kadlčková,
Jan Konziolka, Mgr. Ladislav Kubak, Mgr. Helena Machálková, Lubomír Maslík,
Mgr. Helena Nováčková, Doc. RNDr. Pavel Nováček, CSc., Mgr. Václav Pur,
Mgr. Veronika Šilarová, Mgr. Zdenka Štefanidesová, Václav Vencovský, Mgr. Jiří Vrba,
Kateřina Vrbová, Mgr. Pavlína Vrbová, Mgr. Simona Zapletalová, Mgr. Anna Zlámalová

Animace:

Mgr. Jan Husák

Design, typografie, výroba:

Tiskárna.Budík.Grafika, s. r. o., Šternberk

ISBN 978-80-905347-3-5

Obsah

I. Úvod k metodice	7
II. Lekce	11
1. Facebook aneb vliv sociálních sítí	13
2. Tak trochu jiné cestování	21
3. Jak šije můj krejčí	27
4. Lanovka ...ano či ne?	35
5. www.objednej-to.cz	43
6. Mohu to ovlivnit?	51
7. Rozsvítíme další lampu?	63
8. Svět v jídelníčku	71
9. Sport	79
III. Tematické dny	85
1. Zvuk nebo hluk?	87
2. Den s médii	107
IV. Putovní výstava	121
V. Fotokarty	127

I.

Úvod k metodice

I. ÚVOD K METODICE

Milí kolegové,

publikace *Udržitelný rozvoj*, kterou držíte v ruce, je poslední částí z projektu E-DUR (Environmentální vzdělávání – dovednosti pro udržitelný rozvoj). Tento projekt realizuje Sluňákov – centrum ekologických aktivit města Olomouce, o.p.s. díky podpoře Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky. V rámci projektu byly již vydány dva metodické sady – *Zelený ostrov*, který je určený pro práci s nejmladšími žáky na prvním stupni základní školy, a *Zlatá nit*, která představuje environmentální témata pro práci se staršími žáky.

Metodika *Udržitelný rozvoj* nabízí aktivity pro žáky 8. a 9. ročníku základní školy a pro studenty středních škol. V tomto věku se již žáci a studenti o mnohých svých činnostech samostatně rozhodují a mohou svobodně podpořit nebo odmítnout také zásady udržitelného rozvoje. Aktivity, které autoři metodiky pro tuto věkovou kategorii připravili, se snaží přiblížit zajímavou formou nejaktuálnější témata každodenního života, se kterými se současná mládež setkává.

Nabídka konkrétních lekcí se vztahuje k vybraným aktuálním tématům, dále jsou zde zpracovány náměty na tematické dny zaměřené na Hluk a Média. Zpracované aktivity nabízejí různorodé metody, mezi nimi i práci s internetem, simulační hry, pohybové aktivity i činnosti zaměřené na smyslové vnímání.

Jednotlivé lekce i tematické dny jsou připraveny k přímému využití ve škole včetně pracovních listů, fotografických, filmových a zvukových souborů. Fotokarty, které tvoří závěrečnou část knihy, je možné podle naznačené linky od knihy oddělit nebo se jimi nechat pouze inspirovat a použít jako obrazový materiál fotografie z časopisů a starých kalendářů.

Současně je možné vybrat jen některé aktivity a přizpůsobit je úrovni a zaměření vašich žáků nebo studentů. Můžete se věnovat aktivitám a diskuzím například o facebooku, světelném znečištění, internetovém obchodě, sportu či původu našeho oblečení. Metodiku také obohacují nově vytvořené animace, které jsou k dispozici v elektronické verzi na DVD 1 ve složce.

Součástí metodiky je také krátká textová část, která se vztahuje k doprovodné putovní výstavě *Udržitelný rozvoj* a stručně představuje možnosti práce s pracovními listy, které jsou k dispozici v elektronické i v tištěné podobě. Tyto připravené sady pracovních listů doplněné o řešení a rozšiřující náměty se snaží inspirovat a vést k diskuzím a to nejen o tématech předkládaných autory metodiky.

Motivací k přípravě této publikace byla pro nás udržitelnost naší planety Země i nás samých. Udržitelnost se všemi otázkami, které se nabízejí, udržitelnost k diskuzi. Udržitelnost je skloňována prakticky denně a všude. Kde jsou však hranice mezi udržitelností malých jednotlivostí, udržitelností životního prostředí jako celku či udržitelností životního stylu společnosti a jednotlivců?

A jak je to s udržitelností nás samých? Týká se to také nás, kteří žijeme v blahobytu střední Evropy?

Rádi bychom touto publikací upozornili na přímou úměrnost a propojenost mezi naší lidskou činností a stavem životního prostředí.

Věříme, že zájem mladých lidí o dění ve společnosti je možné ve škole podpořit právě otevřením témat, se kterými se denně setkáváme, která ovlivňují náš život a na která nám jaksí nezbývá v současné uspěchané době čas.

Aby nejen mladí lidé nerezignovali na svůj podíl na budoucnosti světa, je ovšem třeba více – přenést získané poznatky a dovednosti do praxe. K tomu nemalou měrou přispěje i skutečnost, jakým způsobem se k nim potřebné informace dostávají a jaký je životní postoj a životní styl nás pedagogů, kteří jim tyto informace zprostředkováváme. Zkusme se tedy společně zamyslet nad svými postoji a návyky.

Začneme přemýšlet a diskutujeme nad místními i globálními souvislostmi našeho běžného života, nad důsledky našeho chování pro přírodu i život dalších generací a nabídneme tento pohled i prostor pro diskuzi také našim žákům a studentům.

Pokud k tomu využijete i naši publikaci či výstavu, budeme moc rádi a jsme zvědaví i na vaše praktické postřehy a zkušenosti.

Rádi bychom na tomto místě také poděkovali všem pedagogům a žákům, kteří se podíleli na zkoušení a ověřování jednotlivých aktivit v praxi. Jejich zpětné vazby a připomínky k lekcím či tematickým dnům byly pro nás přínosné a podnětné, zapracovali jsem je a věříme, že výrazně přispěly ke zkvalitnění jednotlivých aktivit i celých výukových celků.

V metodice najdete fotografie z průběhu lekcí a tematických dnů na školách a věříme, že pro vás budou inspirací k realizaci těchto aktivit také u vás ve škole.

Jakmile začnete přemýšlet o realizaci navržených aktivit v praxi, doporučujeme zohlednit model E-U-R konstruktivistické pedagogiky, podle kterého je většina našich nabízených lekcí zpracována.

Jsme si vědomi skutečnosti, že navržené aktivity jsou pouhou branou k přemýšlení a námětem k diskusi, nikoli spásnými projekty, které vyřeší všechny problémy současnosti.

Autoři metodiky